

Rhagoletis cingulata

Škodlivosť druhov vrtiviek z rodu *Rhagoletis* je pestovateľom rôznych hostiteľských rastlín v podmienkach Slovenska už dobre známa. Okruh hostiteľov spomínaných druhov je široký – od orechov cez slivky až po višne. Z praktického hľadiska môžeme vrtivky rozdeliť do dvoch kategórií, a to tie, ktoré už sú prítomné na našom území (napr. *Rhagoletis completa* a *Rhagoletis cingulata*), a tie, ktorých výskyt ešte nie je známy a nielen Slovensko, ale celá Európska únia ich považuje za karanténne druhy (napr. *Rhagoletis pomonella*, *Rhagoletis fausta*).

Rhagoletis cingulata je škodca pôvodom zo Severnej Ameriky. V Európe je zaznamenaný už od roku 1983. Výskyt hlásia viaceré európske štáty, medzi nimi napríklad Rakúsko, Maďarsko, ale aj Česká republika. Rovnako bol škodca zistený aj v našich podmienkach. Hostiteľmi sú čerešňa vtáčia, čerešňa višňová, čremcha neskorá, čremcha červená a japonská slivka (*Prunus salicina*). Škodcu je možné si zameniť s inými druhmi vrtiviek.

Prvým príznakom prítomnosti tejto vrtivky sú vpichy na plodoch, ktoré vznikajú po kladení vajíčok. Na týchto miestach dochádza väčšinou k farebným zmenám na šupke. Plody okrem toho, že sú červivé, môžu byť sekundárne napádané hubovými ochoreniami. Samotná dužina napadnutých plodov mení svoju farbu, hnedne, mäkne a zahníva. Pozorovaný môže byť aj opad plodov.

Dospelce sú 4 – 5 mm veľké vrtivky, ktoré majú telo sfarbené do čiernej so žltými okrajmi na hrudníku v okolí základov krídel. Cez bruško majú výrazný biely pás. Na krídlach sa nachádza nápadná čierna kresba. Larvy sú bez výraznej hlavy a beznohé. Kukla je zlatohnedá, podlhovastá až oválna, pričom v tomto štádiu škodca aj prezimuje. V priebehu júna a júla vylievajú dospelce z pôdy, živia sa listami a plodmi hostiteľov. Jedna samička dokáže naklásať 300 – 400 vajíčok.

Obr. 1 – Dospelce *Rhagoletis cingulata*

(Zdroj: https://www.researchgate.net/figure/Figuur-Een-vrouwjtje-Rhagoletis-cingulata-eiafzettend-op-een-kers-van-Amerikaanse-fig1_254892974)

Keďže škodca škodí rovnakým spôsobom ako vrtivka čerešňová, odporúčame aj podobnú ochranu. *Rhagoletis cingulata* však môžete spozorovať neskôr, a to niekedy aj 4 týždne po vrtivke čerešňovej. Z tohto dôvodu sú najviac ohrozené neskoré čerešne a višne. Výskyt a určitú jeho reguláciu možno riešiť aj pomocou žltých lepových dosiek, ktoré inštalujte do koruny stromu. Vhodné je využiť aj atraktant. V podmienkach Slovenska nie sú priamo na *Rhagoletis cingulata* registrované žiadne prípravky na ochranu rastlín.

Ing. Ivana Bugriová

ÚKSÚP – OOR

24.11.2021